

ОЛЕКСАНДР ГАМІЛЬТОН, ЯК ТЕОРЕТИК ЕКОНОМІЧНОГО НАЦІОНАЛІЗМУ

*Тетяна Володимирівна Букиша
ВНЗ «Університет економіки та права
«КРОК» Україна; студентка Фахового
коледжу*

*Сергій Сельвестрович Кучерук
ВНЗ «Університет економіки та права
«КРОК» Україна; директор
Старокостянтинівського аграрно-
промислового ліцею, викладач
Університету «КРОК»,*

Економічний націоналізм – система ідей щодо функціонування національної економіки в міжнародній та внутрішній економічних системах, згідно з якою держава має розбудовувати економічний лад, сприяти розвитку національного господарства, змінюючи, таким чином, економічний суверенітет. [2] Він не є українським за походженням, хоч і був час коли українці його використовували як реальну політику. Саме «реалізм» є його ознакою та може бути другою назвою. Економічний націоналізм був започаткований у США наприкінці XVIII століття. [5]

Прихильником такої політики був Олександр Гамільтон (1755-1804) - визнаний лідер федералістів, видатний державний діяч, основою політичної творчості якого був захист сильної централізованої влади федерації в інтересах міцності союзу, його зовнішньої та внутрішньої безпеки, американський політик часів революції. Власне він і був засновником економічного націоналізму, як цілісної концепції економічної політики. На той час Гамільтон був секретарем казначейства США. Його економічні погляди викладені в доповіді , яка була презентована конгресу США 1791 року.[4]

Гамільтон вважав , що для забезпечення незалежності США потрібно проводити сильну політику заохочення зростання промисловості, промислове виробництво не має на майбутнє стати невід’ємною складовою економічної системи нації. Він стверджував, що розвиток індустріальної економіки неможливий без протекціонізму, оскільки імпортні мита необхідні для забезпечення вітчизняних «немовлят» , поки вони не зможуть досягти економії

від масштабу. Ця політика не лише мала сприяти зростанню виробництва, а й надавати можливості працевлаштування, що сприятиме імміграції в молоду незалежну державу, яка відчувала гостру нестачу робочої сили. Гамільтон наполягав на розширенні застосування нових технологій та науки в усіх секторах економіки, включно з сільським господарством. Також був проти надання народіві можливості брати активну участь у державних справах, адже це неминуче призвело б, на його думку, до помилок і безладдя через нерозумність і непостійність мас, а отже — до слабкості держави.[1]

Він започаткував американську школу економіки, яка формувала американську економічну політику аж до середини ХХ сторіччя. Ця цілісна концепція, можна сказати — макроекономічна філософія, включала три базові ідеї:

- захист промисловості за допомогою селективних високих тарифів (особливо в 1861–1932 роках) та субсидій (особливо в 1932–1970 роках), протистояння вільній торгівлі;
- державні інвестиції в інфраструктуру, особливо в транспортній галузі;
- банківська політика, що сприяє зростанню реальної економіки, а не фінансовим спекуляціям.[1]

За період домінування американської школи економічної політики США перетворилися на найбільшу економіку світу з найвищим рівнем життя, перевершивши колишню метрополію — Британську імперію — наприкінці ХІХ сторіччя. За всю історію США економічний лібералізм домінував досить короткий час, приблизно 40 років до 2008-го, коли спричинений ним фінансовий крах знову повернув державу до масштабного втручання в економічні процеси. [3]

Уже майже 30 років перебування в ситуації глухокутної економічної політики достатньо, щоб зрозуміти — все це категорично не працює на національний розвиток, економічна політика абсолютно не адекватна наявним ресурсам та історичному стану суспільства. Єдина доцільна дія в поточній ситуації — скористатися ідеями Гамільтона, зразками політики США ХІХ сторіччя, сучасних «азійських тигрів», тобто перейти до політики економічного націоналізму. Історія переконливо свідчить, що саме ці ідеї та зразки принесли величезний успіх у справі подолання економічної відсталості. Вільний ринок та економічна лібералізація — то добре тільки в разі досягненні зрілості та сили, для слабких економік це шкідливо.

Ключові слова:

економічний націоналізм, американська школа економіки

Список літератури

1. Американське диво [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://nashformat.ua/products/amerykanske-ekonomichne-dyvo-i-aleksander-gamilton-709663>
2. Економічний націоналізм [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/article/310997>
3. Творці економічних див [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://petrimazepa.com/uk/tvorci_ekonomichnikh_div_khto_voni_ta_zvidki_pokhodyat_ikhni_idei_chastina_2_klasiki_ta_ukraina
4. Олександр Гамільтон [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
5. Хто такі «економічні націоналісти» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/article/ekonomika/khto-taki-ekonomichni-natsionalisty-v-ukrayini>